

Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»

м. Одеса

05 червня 2026 року

КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*

CRIMINALISTICS OF THE FUTURE: DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE, GLOBAL CHALLENGES AND THREATS

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун-т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально-правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально-процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ЗМІСТ

Вступне слово С. Ківалова	36
Cuvânt de deschidere O. Cataraga	40
Вступне слово Д. Кішка	44
Вступне слово В. Шепітька.....	48

СЕКЦІЯ 1.

КРИМІНАЛІСТИЧНІ ІННОВАЦІЇ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗЛОЧИННИХ ЗАГРОЗ

ALIYEV Bakhtiyar Abdurahman ogly.....	52
HISTORY AND DEVELOPMENT OF MODERN FORENSIC SCIENCE (CRIMINALISTICS) IN THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN	

CATARAGA Olga.....	60
VIITORUL EXPERTIZEI JUDICIARE ÎN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ÎN SPAȚIUL EUROPEAN	

АРКУША Лариса.....	64
ТЕОРЕТИКО–МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ	

БАСАЛЮК Наталія.....	70
ЦИФРОВІ ТА СУДОВО–ЕКСПЕРТНІ ДОКАЗИ У ПРОЦЕДУРІ ЕКСТРАДИЦІЇ ОСІБ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ	

ВАРИНСЬКИЙ Владислав.....	74
ПРИНЦИП HUMAN OVERSIGHT У КРИМІНАЛЬНІЙ ЮСТИЦІЇ: АДАПТАЦІЯ СТАНДАРТІВ EU AI ACT В УКРАЇНІ	

ГРЕСЬ Юлія.....	79
ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ПОВЕДІНКОВОГО ПРОФАЙЛІНГУ ТА ЦИФРОВОЇ АНАЛІТИКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	

ЗАГОРОДНІЙ Андрій.....	84
ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	

КАРАМАН Микола.....	89
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ЩОДО ЗЛОЧИНІВ АГРЕСІЇ ТА ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
МИРОШНИЧЕНКО Юрій.....	93
ЦИФРОВА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ЯК ЗАСІБ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ	
НЕДАШКІВСЬКА Ольга, ГУНЬКО Олександр.....	97
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОКАЗУВАННЯ, НОВІ ТЕХНОЛОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ПРАВОСУДДЯ	
ОСТАПЕНКО Артур.....	102
ТЕХНІКО–КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	
ПЛАТОВСЬКИЙ Сергій.....	106
ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ТА ІСТОРИЧНИХ АВТОМОБІЛІВ В ПРАКТИЦІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬША	
САВЧУК Олена.....	110
ПОЧЕРКОЗНАВСТВО В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ВІД КЛАСИЧНИХ ОЗНАК ДО НОВИХ МОДЕЛЕЙ ІДЕНТИФІКАЦІЇ	
САЛТИКОВ Олександр.....	114
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В СУДОВО–ЕКСПЕРТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ	
СИДОРЧУК Інна.....	117
РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
СМИРНОВ Максим.....	120
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ В ДАРКНЕТ (DARKNET)	
ТУЛЯКОВ Вячеслав.....	124
ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО З ПРОТИДІЇ ВІДМИВАННЮ КОШТІВ: НОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.33435>

Гресь Юлія

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології
Національного університету «Одеська юридична академія», м. Одеса,
Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8670-9779>

e-mail: julia.bayderina@gmail.com

ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ПОВЕДІНКОВОГО ПРОФАЙЛІНГУ ТА ЦИФРОВОЇ АНАЛІТИКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

У тезах доповіді розглянуто основи використання методології поведінкового профайлінгу у поєднанні із засобами цифрової аналітики під час розслідування корисливих кримінальних правопорушень, охарактеризовано трансформацію джерел інформації про особу злочинця в умовах цифровізації та визначено види злочинних дій, унаслідок яких цифрові сліди виникають на етапах підготовки, безпосереднього вчинення і приховування злочину. Обґрунтовано значення комплексного аналізу електронних комунікацій, цифрових профілів, метаданих, транзакційної активності та мережових зв'язків для встановлення поведінкових закономірностей, формування слідчих версій, виявлення серійності злочинної діяльності й визначення перспективних напрямів досудового розслідування.

Ключові слова: поведінковий профайлінг; криміналістичний профайлінг; цифрова аналітика; корисливі злочини; цифрові сліди; цифровий профіль; транзакційна активність; слідчі версії; досудове розслідування; цифрові трансформації.

Hres Yuliia

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations
and Polygraphology
National University «Odesa Law Academy»,
Odesa, Ukraine*

FUNDAMENTALS OF USING BEHAVIOURAL PROFILING METHODOLOGY AND DIGITAL ANALYTICS IN THE INVESTIGATION OF PROFIT-MOTIVATED CRIMES UNDER CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

The conference abstracts examine the fundamentals of applying behavioral profiling methodology in combination with digital analytics tools in the investigation of acquisitive criminal offenses. The transformation of sources of information concerning an offender's personality in the context of digitalization is characterized, and the types of criminal actions that generate digital traces at the stages of preparation, direct commission, and concealment of a crime are identified. The significance of the comprehensive analysis of electronic communications, digital profiles, metadata, transactional activity, and network connections for identifying behavioral patterns, developing investigative versions, detecting the serial nature of criminal activity, and determining promising directions for pre-trial investigation is substantiated.

Keywords: behavioral profiling; criminal profiling; digital analytics; acquisitive crimes; digital traces; digital profile; transactional activity; investigative versions; pre-trial investigation; digital transformation.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується не лише стрімким упровадженням цифрових технологій у фінансову, господарську та комунікаційну сфери, а й зростанням кількості корисливих кримінальних правопорушень, механізм учинення яких постійно ускладнюється. Прагнення до незаконного заволодіння чужим майном, грошовими коштами, цифровими активами або майновими правами залишається одним із найбільш поширених мотивів злочинної діяльності. Водночас корисливі злочини дедалі рідше обмежуються традиційними способами безпосереднього вилучення майна, оскільки правопорушники активно використовують можливості електронних платіжних систем, соціальних мереж, месенджерів, онлайн-платформ, криптовалютних сервісів та засобів дистанційної ідентифікації. Цифровізація суспільних відносин не лише створила нові об'єкти злочинного посягання, а й надала злочинцям додаткові засоби для пошуку потенційних потерпілих, установлення з ними контакту, маніпулювання їхньою поведінкою, переміщення та приховування незаконно отриманих активів. У результаті цього корислива злочинність набуває технологічно організованого, дистанційного та нерідко транскордонного характеру, що істотно ускладнює своєчасне виявлення відповідних кримінальних правопорушень і встановлення причетних до них осіб.

Адаптація злочинців до умов цифрових трансформацій виявляється не лише у використанні новітніх технічних засобів, а й у постійному вдосконаленні моделей злочинної поведінки, способів соціальної інженерії, алгоритмів конспірації та механізмів протидії розслідуванню. Правопорушники вивчають типові реакції потерпілих, підбирають переконливі сценарії комунікації, створюють фіктивні цифрові профілі, використовують підмінені номери телефонів, анонімні облікові записи, мережі підставних осіб і багаторівневі транзакції, що дозволяє їм мінімізувати ризик викриття та ускладнити простеження злочинних зв'язків. За таких умов традиційного аналізу матеріальних слідів та окремих обставин кримінального правопорушення часто

виявляється недостатньо для формування цілісного уявлення про особу злочинця, його мотивацію, спосіб мислення та закономірності вибору об'єкта посягання.

Окрім того, враховуючи, що процес розслідування є доволі складним та динамічним явищем, провадження ефективного досудового розслідування вимагає впровадження у слідчу та оперативно-розшукову діяльність нових методів пізнання [2, с.159], які б дозволяли правоохоронним органам своєчасно реагувати на тенденції злочинної діяльності та адаптувати наявний криміналістичний інструментарій до змін у способах підготовки, вчинення і приховування кримінальних правопорушень. У світлі цього перспективним є запровадження у практику правоохоронних органів методології поведінкового профайлінгу у поєднанні із засобами цифрової аналітики, що дозволить на основі комплексного дослідження поведінкових закономірностей, цифрових слідів, інформаційних зв'язків і транзакційної активності формувати обґрунтовані слідчі версії, звужувати коло осіб, причетних до вчинення корисливих злочинів, та визначати найбільш ефективні напрями їх розслідування.

Л.І. Аркуша, О.В. Чернов та Є.С. Хижняк слушно відзначають, що криміналістичний профайлінг виступає важливим аналітичним інструментом, який здатний суттєво посилити ефективність пізнавальної діяльності слідчого [1, с.1033]. Традиційними джерелами під час профілювання невідомого злочинця виступає матеріальна обстановка місця події, свідчення потерпілих осіб та свідків, результати експертних досліджень та віктимологічна інформація. Проте перенесення різних суспільних відносин у кіберпростір трансформує і джерела інформації про поведінкові особливості злочинця та його потенційної жертви. Надзвичайно актуальною дана теза є саме для різних видів корисливої злочинності, коли як окремі дії з підготовки, так і безпосереднє вчинення та приховування переносяться у цифровий простір, що зумовлює необхідність дослідження електронних комунікацій, цифрових профілів, транзакційної активності, метаданих, мережових зв'язків та інших цифрових слідів як джерел відомостей про спосіб мислення, поведінкові закономірності, рівень технічної підготовки й роль конкретної особи у механізмі злочинної діяльності.

Під час учинення корисливих злочинів цифрові сліди можуть виникати на різних етапах реалізації злочинного задуму. На етапі підготовки вони утворюються внаслідок пошуку та відбору потенційних потерпілих у соціальних мережах, на торговельних платформах і в інформаційних системах, збирання відомостей про їхній майновий стан, професійну діяльність, коло контактів, фінансові звички та особливості поведінки. До утворення відповідних слідів призводять також реєстрація фіктивних облікових записів, створення підроблених вебсайтів і сторінок, придбання доменних імен, використання електронних поштових скриньок, віртуальних номерів, засобів анонімізації та спеціального програмного забезпечення. Зазначені дії залишають відомості про IP-адреси, ідентифікатори пристроїв, час і тривалість мережових з'єднань, історію пошукових запитів, реєстраційні дані, геолокацію, а також інші метадані, які

можуть характеризувати рівень підготовки злочинця та обраний ним спосіб учинення кримінального правопорушення.

Під час безпосереднього вчинення корисливого злочину цифрові сліди виникають у процесі встановлення та підтримання контакту з потерпілим за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти, месенджерів, соціальних мереж або онлайн-платформ; надсилання фішингових посилянь; використання підроблених платіжних форм; отримання відомостей про банківські рахунки, платіжні картки та засоби автентифікації; здійснення несанкціонованого доступу до облікових записів чи інформаційних систем. Самостійне значення мають сліди фінансових операцій, зокрема переказів між банківськими рахунками, електронними гаманцями та криптовалютними адресами, дроблення платежів, конвертації активів, використання рахунків підставних осіб і сервісів обміну цифрових валют. У разі вчинення злочину групою осіб джерелами інформації стають також цифрові комунікації між організаторами, виконавцями, технічними спеціалістами, фінансовими операторами та особами, залученими до одержання або переведення у готівку незаконно отриманих коштів.

На етапі приховування корисливого злочину відповідні сліди утворюються внаслідок видалення повідомлень і облікових записів, очищення історії переглядів, зміни налаштувань пристроїв, використання програм для знищення або шифрування інформації, переміщення коштів через ланцюги пов'язаних рахунків, криптовалютні міксери чи інші засоби ускладнення фінансового моніторингу. Водночас навіть дії, спрямовані на приховування злочинної активності, можуть залишати відомості у журналах подій, резервних копіях, хмарних сховищах, інформаційних системах банків, операторів електронних комунікацій і власників цифрових платформ. Тому цифровий слід у механізмі корисливого злочину слід розглядати не лише як технічний результат використання певного пристрою або сервісу, а й як відображення конкретного поведінкового рішення злочинця, пов'язаного з вибором потерпілого, способу взаємодії з ним, каналу заволодіння майном та механізму приховування отриманих активів.

Сукупність таких відомостей дозволяє встановлювати рівень технічної підготовки особи, її обізнаність із принципами функціонування платіжних систем, засобами анонімізації, криптовалютними сервісами та механізмами дистанційної взаємодії з потерпілими. Важливого значення набуває також аналіз стилю листування, змісту повідомлень, способів переконання і психологічного впливу, що може свідчити про наявність у злочинця спеціальних знань, попереднього досвіду вчинення аналогічних правопорушень або чітко визначеної ролі у структурі злочинної групи.

Цифрова аналітика дає можливість не лише встановити окремі характеристики невідомої особи, а й виявити повторювані моделі її поведінки. Зокрема, зіставлення відомостей про обраний час учинення злочинних дій, типи потерпілих, способи встановлення контакту, використовувані цифрові платформи,

напрями переміщення грошових коштів та характер подальшого приховування активів може свідчити про серійність відповідної злочинної діяльності. Повторюваність таких ознак дозволяє об'єднувати окремі кримінальні епізоди, формувати версії щодо причетності до них однієї особи або групи осіб, а також прогнозувати найбільш імовірні способи подальшої злочинної поведінки. У цьому аспекті цифрові дані фактично стають відображенням поведінкових рішень злочинця, а їх аналітичне опрацювання створює можливість реконструювати логіку його дій.

Разом із тим побудований на основі цифрової аналітики профіль злочинця не може розглядатися як самостійний доказ причетності конкретної особи до вчинення кримінального правопорушення. Його значення полягає насамперед у формуванні та конкретизації слідчих версій, звуженні кола осіб, які підлягають перевірці, визначенні найбільш перспективних напрямів пошуку цифрових і матеріальних слідів, а також плануванні слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) дій та оперативно-розшукових заходів. Ефективність такого профілювання залежить від повноти вихідної інформації, правильності її інтерпретації та обов'язкової перевірки сформованих припущень процесуальними засобами. Саме тому цифрова аналітика має використовуватися у поєднанні з традиційними криміналістичними методами, матеріалами експертних досліджень, показаннями учасників кримінального провадження та іншими фактичними даними.

Перелік використаних джерел:

1. Аркуша Л., Чернов О., Хижняк Є. Психологічні та поведінкові аспекти криміналістичного профайлінгу в системі розслідування кримінальних правопорушень. *Національні інтереси України*. 2026. № 4(21). С. 1019–1035. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-4\(21\)-1019-1034](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-4(21)-1019-1034).

2. Мурашко А.С. Профайлінг як складова пізнавальної діяльності у досудовому розслідуванні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2023. № 66. С. 159–162. DOI: 10.32782/2307-1745.2023.66.33.